

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Биянка Любчова Торньова,
Тракийски университет – Ст. Загора, ПН 7.4. Обществено здраве

Външен член на Научно жури, съгласно Заповед № 3-РК-234/29.05.2024 на Ректора на НБУ и на основание на Решение на АС 9/21.05.2024г..

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“ на 1/8 щат, факултет БФ, департамент „Здравеопазване и социална работа“, обявен в ДВ бр.28/02.04.2024 г..

Становището е изготвено в съответствие със ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Конкурсът за „Професор“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“ е обявен по установения законов ред за нуждите на департамент „Здравеопазване и социална работа“ при Нов български университет. Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Росица Николова Дойновска.

Представената справка от кандидата за изпълнение на минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет доказва, че обемът и качеството на научната и преподавателска дейност отговарят напълно на изискванията за заемане на академична длъжност „Професор“, според Закона за развитие на академичния състав на Р. България и Правилника за неговото приложение, както и на Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ.

Анализ на кариерния профил на кандидата.

Доц. д-р Росица Дойновска завършва с отличен успех висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър“ по три специалности: по специалността „Здравни грижи“ през 2006г. в МУ - Плевен с грамота за отличник на випуска; по специалността „Здравен мениджмънт“ през 2004г. в МУ-Варна с диплом за отличник на випуска и по специалността „Административен и здравен мениджмънт“ с втора специалност „Социални дейности“ през 1998 г. във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Има придобита бакалавърска степен в МУ-София с професионална квалификация „ръководител на здравни грижи и преподавател в МК“ и базово образование „медицинска сестра – общ профил“, което ѝ дава предимство и компетентност при разработване на проблемите в здравните грижи и медицинското образование.

Защитава докторска дисертация на тема: „Предизвикателства пред управлението на медицинския персонал в Българската армия и направления за разрешаването им” през 2012 г. и придобива ОНС „Доктор”.

От 15.10.2015 г. до момента Р. Дойновска заема последователно длъжностите асистент и доцент в катедра „Здравни грижи” при ФОЗЗГС на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Представеният от доц. д-р Росица Дойновска доказателствен материал за участие в конкурса показва последователно, целенасочено и възходящо кариерно развитие в областта на направлението на обявения конкурс. Тя е утвърден преподавател и авторитет в своята област, което е предпоставка за кариерно израстване.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

За рецензиране са представени общо 37 научни трудове, които не повтарят анализираният при защитата на ОНС „Доктор“ и АД „Доцент“, разпределени както следва:

- 1 самостоятелна монография;
- публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни – 5 бр.;
- публикации в нереферирани издания и редактирани колективни томове с научно рецензиране – 28, от които 3 в чуждестранни издания;
- участие в учебници и учебни ръководства – 3.

1. Оценка на монографичния труд

Представеният монографичен труд на тема „Професия медицинска сестра” е посветен на изключително значим и актуален проблем в нашето съвремие. На фона на увеличаващите се потребности от професионални сестрински грижи се наблюдава значителен отлив от професията „Медицинска сестра“ не само у нас, но и в глобален мащаб. Монографията е структурирана в осем глави, подредени в логическа и смислова последователност. Авторката успява да очертае уникалността на професията „Медицинска сестра“ с балансирано представяне на необходимите професионални и личностни качества и задълбочен анализ на развитието и прогреса на професията. Във всеки от представените аспекти тя умело изразява своето отношение към проблемите на сестринската професия в България. Анализирана е нормативната уредба за придобиване на правоспособност за професията, стратегиите за следдипломно и продължаващо обучение, професионалната кариера като ръководители на здравните грижи, условията за придобиване на специалност и специфичните знания, умения и компетентности, които са необходими за упражняване на професията на медицинската сестра. Направен е анализ на стресогенните фактори в професията. Изяснена е ролята на професионално-съсловната организация на професионалистите по здравни грижи. Коректно са представени функциите, които изпълнява съвременната медицинска сестра. С изцяло практико-приложен приносен характер е направеният анализ на професионалното ориентиране и мотивацията за избор на професията „Медицинска сестра“ сред 220 студенти от ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград за периода 2018-2023 г., като са представени демографските характеристики на студентите и водещите мотиви за избор на професията.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации:

При цялостен хронологичен поглед върху представените научни публикации на кандидата прави впечатление надграждането и задълбочаването на изследователските въпроси в различните направления на медицинското образование и ролята на медицинските специалисти в опазване на индивидуалното и общественото здраве.

Трудовете на доц. Дойновска съдържат определени научни приноси за медицинската теория и практика. Представена е обективна и коректна справка за научните приноси в няколко водещи насоки на научноизследователската дейност, които напълно приемам. Те могат да се обобщят в следните **три основни направления**:

- **Медицинско образование и педагогика** - обстойно и аналитично се представят спецификите в обучението и професионална подготовка на студентите с медицински специалности от професионално направление „Здравни грижи“; проведени са собствени проучвания и са изведени констатации; реализирани са подходи за повишаване на качество на обучението чрез прилагане на клиничните симулации за създаване на безопасна обучителна среда за студентите при овладяване принципите на сестринските и акушерски грижи чрез повишаване на общата и практическата им компетентност за развитие на безопасна сестринска практика; проучена и анализирана е научноизследователската дейност на студентите от професионално направление „Здравни грижи“ (публикации в група показатели В 3, Е 20 и Е 21, Г 7 - с № 5; Г 8 – с № 3, 4, 6).

- **Обществено здраве, промоция на здраве и превенция на заболявания** – представени са данни от собствени проучвания за формиране на навици за здравословен начин на живот, доказване на предотвратими рискови фактори по отношение на хранене, физическа активност, работна среда за здравето на населението, професионално-етични, поведенчески и психологични проблеми, засягащи качество на живот на хора с различни здравословни проблеми; самооценка на здравните специалисти за подготовка с инциденти, имащи отношение към превенцията на травми и заболявания на големи групи от населението; проучени са знанията и уменията на бъдещите медицински специалисти за превенция и контрол на вътреболничните инфекции, като критерии за безопасни здравни грижи. (публикации в група показатели Г 7 – с № 1, 2, 3, 4; Г8 - с № 1, 2, 5, 7, 9). Проведени са теоретични проучвания и лабораторни изследвания и са установени взаимовръзки между различни биологични и природни фактори, които влияят положително или отрицателно върху лечението и здравето (показател Г 7 – с № 1, 2, 3, 4, показател Г 8 – с № 1, 7). *Приносните резултати в това направление са с приложен характер.* Те са научна база за актуален научно-аргументиран подход на една съвременна здравна политика за профилактика на социално значимите заболявания, рисковете на здравно поведение и промоция на здравето.

- **Здравни грижи за възрастни и стари хора** – В това направление се включват авторски емпирични изследвания, проведени с цел оптимизиране на здравните грижи за възрастното население, както и подобряване качеството на живот на възрастните и стари хора; планираше на ефективни сестрински стратегии за превенция, необходимост от домашна грижа при различни заболявания като съществен елемент на палиативните грижи. Направен е многофакторен анализ за идентифициране на риска от падане при възрастни и стари хора, потребители на дългосрочни здравни грижи в област Благоевград. Изработеният инструмент за

оценка на риска от падане, базиращ се на стандартите на Американската медицинска асоциация за сестрински грижи при сестринска диагноза „Риск от падане“ има висока прогнозна стойност и е приложен в рамките на една година сред потребители на социалната услуга и членове на техните семейства (публикации в група показатели Г 8 – с № 8, 10).

3. Цитиране от други автори.

В справката за цитирания са представени общо 110 реални цитирания, без автоцитирания и цитирания, верифицирани в НАЦИД за АД „Доцент“. Цитиранията са в издания, реферирани в световноизвестни бази данни с научна информация - 33 (Scopus – 9, Web of Science – 9, др. чуждестранни свободно достъпни източници онлайн – 15); в монографии и колективни томове и в нереферирани издания с научно рецензиране. Пет от цитиранията са в реферирани и индексирани издания с импакт фактор. Видно е, че интересът към научните трудове на кандидата в конкурса е както от български, така и от чуждестранни изследователи.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

Доц. Р. Дойновска представя справка за участие в два образователни проекта: Проект „Студентски практики – „фаза 1 и фаза 2“ BG05M2OP001-2.013-0001, финансиран от ОП НОИР (академичен наставник), 2016г. – 2018г; 2020 – 2023 г. и Проект BG05M90P001-2.028 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 1“ Община Сандански (обучител), 2019г. Освен тези участия, тя е ръководител на 4 научно-изследователски проекта и член на екипа на един инфраструктурен проект. Темите на проектите са в областта на промоцията на здраве и клиничната подготовка на студентите от професионално направление „Здравни грижи“. Със своята експертиза доц. д-р Росица Дойновска е била външен рецензент на два научно-изследователски проекта от фонд „Научни изследвания“ и два вътреуниверситетски проекта – на Тракийски университет - Стара Загора и РУ „Ангел Кънчев“ – гр. Русе.

Кандидатката в конкурса участва активно с доклади в международни и национални конференции, и конгреси по проблемите на здравните грижи и медицинското образование. Има 73 участия в научни форуми, от които 58 национални и 15 в чужбина, което гарантира популяризиране на научната ѝ продукция.

III. Учебна и преподавателска дейност

Доц. Дойновска има дългогодишен преподавателски стаж. Води теоретични и практически занятия по множество учебни дисциплини на студенти обучаващи се в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ във ФОЗЗГС в ЮЗУ „Н. Рилски“ – гр. Благоевград.

Тя е председател и член на изпитни комисии за провеждане на семестриални и държавни изпити за специалности „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ на ОКС „бакалавър“ и за специалност „Управление на здравните грижи, ОКС „магистър“ – ЮЗУ „Н. Рилски“ (от 2021г.).

Кандидатката в конкурса е провела две преподавателски мобилности по Програма „Еразъм+“ - в Рим – Италия и в Universiteti i Elbasanit „Aleksandër Xhuvani“, Елбасан – Албания

и една административна мобилност по Програма „Еразъм+“ , University of Niš – Сърбия през 2022.

Проведени са и две публични лекции в НБУ:

- Наставничеството в практическото обучение на специалности от регулираните професии „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ – 2023 г.
- Здравно възпитание – 2024 г

IV. Административна и обществена дейност

Доц. Дойновска е член на престижни национални организации като: Национално сдружение по превантивна медицина; Българска асоциация по обществено здраве и Съюз на учените в България. Член е на редакционната колегия на списание „Здравни грижи“ и на издателския съвет на ЮЗУ „Н. Рилски“ за област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.5. Здравни грижи.

Получава грамота за първо място в Националното студентско състезание „Учим, за да помагаме“ – отбор „Медицински сестри“ – ЮЗУ „Н. Рилски“ - 2024 г., като ръководител на отбора.

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

Бих искала да изразя моите отлични впечатления от доц. Дойновска, с която поддържам професионални контакти през последните години. Тя е ерудиран преподавател, ценен партньор и етичен колега. Академичната ѝ кариера до момента е закономерен резултат от цялостната ѝ научна и преподавателска дейност.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Нямам бележки и препоръки към дейността и постиженията на кандидатката в конкурса. Пожелавам ѝ успешно развитие в научните направления, към които е насочила изследователския си интерес.

Заклучение

След като се запознах с представените материали и научни трудове, удостоверяващи значителен професионален опит като преподавател и на основание комплексната оценка за изпълнението на задължителните количествени и качествени критерии за научната активност и учебна дейност считам, че кандидатът в конкурса доц. д-р Росица Дойновска отговаря напълно на поставените изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“.

На основание на гореизложеното **убедено давам положителен вот** и препоръчвам на членовете на Научното жури да подкрепят и предложат на Академичния съвет на НБУ да избере **доц. д-р Росица Николова Дойновска** за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве на 1/8 щат, за нуждите на БФ, департамент „Здравеопазване и социална работа“ при НБУ.

Дата: 22.07.2024 г.

/